

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen

Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5567
E-mail ktst@ktst.dk
www.ktst.dk
CVR nr. 29634750

Svar på spørgsmål 74 (Alm. del):

I brev af 15. januar 2014 har udvalget efter ønske fra Alex Ahrendtsen (DF) stillet mig følgende spørgsmål:

03-02-2014

Spørgsmål 74:

"Kan ministeren i fortsættelse af samrådet 14/1-14 om PISA 2012 bekræfte, at der er en overvægt af skoler med mange 2-sprogede elever, der ligger til grund for undersøgelsen, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse hvorfor?"

Svar:

I PISA-undersøgelserne fra 2009 og 2012 er der en overrepræsentation af elever med anden etnisk baggrund end dansk. Baggrunden for dette er et ønske om at opnå et mere sikkert billede af tosprogede elevers kompetencer. I de første PISA-undersøgelser fra 2000 og 2003 viste det sig, at tosprogede elever havde relativt dårlige resultater, og at tosprogede elever født i Danmark bemærkelsesværdigt nok klarede sig dårligere end elever, der var kommet til landet efter fødslen. For at undersøge om disse sammenhænge er statistisk sikre og ikke blot afspejler tilfældige afvigelser, har det været nødvendigt at teste et større antal tosprogede elever, hvilket man derfor har gjort i forbindelse med PISA-undersøgelserne i 2009 og 2012.

Med en overrepræsentation af elever med anden etnisk baggrund er konsortiet bag undersøgelsen i stand til at udarbejde både de ordinære PISA-rapporter med landsresultaterne samt særskilte undersøgelser af tosprogede elevers kompetencer, som offentliggøres i en PISA Etnisk-rapport. Rapporten udkom første gang i 2007 på baggrund af en særlig PISA-undersøgelse gennemført i 2005 og sidenhen igen i 2011 på baggrund af data fra PISA 2009. Den kommende PISA Etnisk 2012-undersøgelse offentliggøres den 1. april 2014.

Gennem en særlig udtræksmetode sikrer konsortiet bag undersøgelsen, at PISA er repræsentativ til trods for, at der er en overrepræsentation af

elever med anden etnisk baggrund. Metoden beskrives kort i det følgende.

Udtrækket af elever til PISA-undersøgelserne foretages altid af to omgange. Først udtrækkes et antal skoler. Fra hver af disse skoler udtrækkes der efterfølgende et antal elever, som udgør grundlaget for undersøgelsen. I PISA-undersøgelserne fra 2009 og 2012 er udtrækket af såvel skoler som elever foretaget med henblik på at opnå en overrepræsentation af elever med anden etnisk baggrund end dansk. Udtrækket af skoler med mange elever med anden etnisk baggrund end dansk er ikke repræsentativt og afspejler ikke sammensætningen på landsplan. 26,8 pct. af de skoler, der er udtrukket til at deltage i PISA 2012, er skoler med mange elever med anden etnisk baggrund end dansk¹. På landsplan udgør denne gruppe skoler kun 4,3 pct.

I det efterfølgende elevudtræk er der endvidere foretaget en oversampling af elever med anden etnisk baggrund end dansk. På skoler med mange elever med anden etnisk baggrund foretages udtrækket som en tilfældig stikprøve. På de øvrige skoler – med nogle, få eller ingen² elever med anden etnisk baggrund – udtrækkes først en fuld stikprøve af etnisk danske elever. Efterfølgende bliver samtlige elever med anden etnisk baggrund udtrukket til at deltage.

Som følge af denne metode til udtræk opnås en markant overrepræsentation af elever med anden etnisk baggrund end dansk. Ved hjælp af en statistisk vægtning sikrer det internationale konsortium, at PISA-undersøgelsen er repræsentativ for hele populationen af 15-årige under uddannelse. Vægtningen indebærer, at testbesvarelserne fra eleverne indgår med forskellig vægt i udregningen af de danske PISA-resultater. Testresultater fra etnisk danske elever på de udtrukne skoler med nogle, få eller ingen elever med anden etnisk baggrund tildeles en større vægt end både resultaterne fra deres klassekammerater med anden etnisk baggrund og alle elevresultaterne fra skoler med mange elever med anden etnisk baggrund.

Metoden bag udtrækket samt principperne for vægtningen af besvarelserne er nærmere beskrevet i kapitel 6 i PISA 2009 – teknisk rapport.

Med venlig hilsen

Christine Antorini

¹ I PISA vurderes en skole at have mange elever med anden etnisk baggrund end dansk, hvis denne elevgruppe udgør mindst 33 % af samtlige 15-årige på skolen.

² I PISA 2009 – teknisk rapport (kapitel 6) kan man læse, hvordan konsortiet definerer hhv. nogle, få og ingen. Der udtrækkes elever fra alle tre skoletyper til undersøgelsen.